YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä maaliskuuta 2001 *

Asiassa C-444/98,

jonka Arrondissementsrechtbank te Roermond (Alankomaat) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

R. J. de Laat

vastaan

Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann ja L. Sevón (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen, edustajanaan A. I. van der Kris,

— Belgian hallitus, asiamiehenään A. Snoecx,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. I. Fernandes ja A. C. Pedroso,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään P. J. Kuijper,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringenin, edustajanaan M. M. P. Gijzen, Belgian hallituksen, asiamiehenään A. Snoecx, ja komission, asiamiehenään H. M. H. Speyart, 5.10.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.11.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Arrondissementsrechtbank te Roermond on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 3.12.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.12.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kuusi ennakkoratkaisukysymystä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa kantajana on De Laat ja vastaajana Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen (jäljempänä LISV) ja joka koskee työttömyyskorvauksen maksamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei [14 c artiklasta] * muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14—17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella tai jos hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

— — ."

* — Lainausta on korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on virheellinen.

4 Asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Työtön, joka aiemmin oli työssä ja joka viimeisen työskentelynsä aikana asui muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, saa etuudet seuraavien säännösten mukaisesti:

a) i) rajatyöntekijä, joka on osittain tai ajoittain työttömänä hänet työllistävästä yrityksestä, saa etuudet toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti, niin kuin hän asuisi tämän valtion alueella; nämä etuudet antaa toimivaltainen laitos;

ii) rajatyöntekijä, joka on kokonaan työtön, saa etuudet sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella hän asuu, niin kuin hän olisi ollut tämän lainsäädännön alainen viimeksi työskennellessään; nämä etuudet antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan; — —."

Jäsenvaltioiden lainsäädäntö

5 Belgian lainsäädännön osalta Koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementeringin (työttömyyttä koskevista säännöksistä tehty Belgian kuninkaan päätös, Belgisch Staatsblad, 31.12.1991, s. 29888) 131 a §:n 1 momentissa säädetään, että niin sanottu oikeudet säilyttävä osa-aikainen työntekijä voi tietyn edellytykset täyttäessään saada osa-aikaisen työskentelynsä ajalta inkomensgarantie-uitkering -nimistä etuutta ("tulojenturvaamisetuus"). Saman päätöksen 29 §:n toisen momentin 1 kohdan mukaan oikeudet säilyttävänä osa-aikaisena työntekijänä pidetään muun muassa työntekijää, joka siirtyessään työskentelemään osa-aikaisesti täyttää kaikki ne etuuskelpoisuutta ja etuuksien myöntämistä koskevat edellytykset, jotka on asetettu kokoaikaisille työntekijöille maksettavien etuuksien osalta.

6 Tämän päätöksen 27 §:n 2 momentin a kohdassa täsmennetään, että tilapäisesti työttömällä ymmärretään työntekijää, jolla on voimassa oleva työsopimus, jonka soveltaminen on väliaikaisesti keskeytetty joko kokonaan tai osittain.

7 Alankomaiden lainsäädännön osalta Werkloosheidswetin (laki työttömyydestä; jäljempänä WW) 16 §:n 1 momentin mukaan työttömänä pidetään henkilöä, joka on edelleen työmarkkinoiden käytettävissä mutta joka tekee vähintään viittä tuntia aiempaa vähemmän työtunteja kalenteriviikossa tai vähintään alle puolet aikaisemmasta työajastaan kalenteriviikossa ja jonka ansiotulot ovat pienentyneet tätä työajan lyhentymistä vastaavasti. Tällainen työttömyystilanne antaa asianomaiselle henkilölle periaatteessa oikeuden loongerelateerde uitkering -nimiseen etuuteen ("palkkasidonnainen etuus").

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Alankomaiden kansalainen De Laat asuu perheensä kanssa Alankomaissa. Hän työskenteli 1.12.1994—29.11.1996 kokoaikaisena johtajana Amstelstad Belgiumin palveluksessa Breessä (Belgia). De Laatin uusi työsuhde ikkunanpesijänä saman työnantajan palveluksessa alkoi 2.12.1996. Kyseessä oli osa-aikainen työsuhde, ja De Laatin viikoittainen työaika oli 13 tuntia.

9 De Laat teki LISV:lle 30.11.1996 hakemuksen saadakseen WW:hen perustuvaa etuutta sen vuoksi, että hän oli 2.12.1996 alkaen työtön. LISV katsoi 2.1.1997 tekemässään päätöksessä, ettei De Laatilla ollut oikeutta saada kyseistä etuutta, koska osittain työttömänä hänen tuli tehdä tällainen hakemus työskentelyvaltiossaan.

10 De Laat teki tästä päätöksestä 5.2.1997 oikaisuvaatimuksen.

11 LISV toisti 23.4.1997 tekemässään päätöksessä näkemyksensä, jonka mukaan kyseistä etuutta ei ole myönnettävä, ja se hylkäsi oikaisuvaatimuksen perusteettomana. De Laat on saattanut tämän päätöksen Arrondissementsrechtbank te Roermondin käsiteltäväksi.

12 De Laat oli myös tehnyt Belgiassa hakemuksen inkomensgarantie-uitkering -nimisen etuuden saamiseksi 2.12.1996 alkaen. Belgian toimivaltainen laitos epäsi kuitenkin 7.5.1997 tekemässään päätöksessä tämän etuuden sillä perusteella, että De Laat ei ollut osittain työtön asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa ja kyseisessä Belgian laissa tarkoitetulla tavalla. De Laat ei ole riitauttanut tätä päätöstä.

13 Arrondissementsrechtbank te Roermondin mukaan on ratkaistava, onko De Laatilla oikeus WW:hen perustuvaan etuuteen asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella. Koska kyseiselle tuomioistuimelle on epäselvää, miten tähän säännökseen sisältyviä käsitteitä "osittain työtön" ja "kokonaan työtön" on tulkittava, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

"1) Onko määritettäessä sitä, onko rajatyöntekijä osittain työtön siten, että hänellä on asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella oikeus saada etuuksia toimivaltaisesta valtiosta, vai onko hän kokonaan työtön siten, että hänellä on asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella oikeus saada etuuksia asumisvaltiostaan, merkitystä katsottava olevan sillä, että työntekijää pidetään toimivaltaisen valtion tai asumisvaltion lainsäädännön perusteella osittain tai kokonaan työttömänä, vai onko osittaisen tai täydellisen työttömyyden käsitteitä tulkittava kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti eli yksinomaan yhteisön oikeuteen perustuvalla tavalla?

2) Jos merkitystä on sillä, minkä tyyppisenä työttömyytenä työttömyyttä pidetään kansallisen oikeuden perusteella, mille luonnehdinnalle on annettava

etusija silloin, kun arvioitaessa asiaa toimivaltaisen valtion lainsäädännön perusteella päädytään eri lopputulokseen kuin arvioitaessa asiaa asumisvaltion lainsäädännön perusteella?

3) Jos merkitystä ei ole sillä, minkä tyyppisenä työttömyytenä työttömyyttä pidetään kansallisen oikeuden perusteella, ja jos osittaisen tai täydellisen työttömyyden käsitteitä on tulkittava kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti eli yksinomaan yhteisön oikeuteen perustuvalla tavalla, mitä arviointiperustetta tällöin on sovellettava?

4) Onko tältä osin ratkaiseva merkitys annettava siteelle työskentelyvaltioon, ja jos näin on, minkä edellytysten on täytyttävä, jotta tällaisen siteen voitaisiin katsoa olevan olemassa? Onko tällainen side olemassa,

a) jos on konkreettisesti mahdollista, että työntekijä jatkaa työskentelyä työnantajansa palveluksessa, vai

b) jos työntekijä jatkaa työskentelyä samassa valtiossa, vaikka hän työskentelisi vähemmän kuin aikaisemmin?

5) Onko kysymyksessä 3 mainittuna arviointiperusteena pidettävä kysymyksessä 4 mainitun perusteen sijasta jotakin muodollisempaa arviointiperustetta kuten sitä, onko työsuhde työoikeudellisessa mielessä päättynyt vai jatkuuko se?

6) Onko edellä esitettyihin kysymyksiin annettujen vastausten perusteella katsottava, että sellainen rajatyöntekijä, joka on heti kokoaikaisen palve-

lussuhteensa päättymisen jälkeen jatkanut saman työnantajan palveluksessa osa-aikaisessa palvelussuhteessa, on asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu osittain työtön rajatyöntekijä, vai onko häntä pidettävä asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä?"

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

14 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko niille kriteereille, joiden mukaisesti ratkaistaan, onko rajatyöntekijää pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla osittain tai kokonaan työttömänä, annettava yhdenmukainen ja yhteisön oikeuteen perustuva sisältö.

15 LISV, Belgian ja Portugalin hallitukset sekä komissio katsovat, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi.

16 Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, asetuksen N:o 1408/71 päätarkoituksena on turvata se, että niitä sosiaaliturvajärjestelmiä, jotka kussakin jäsenvaltiossa koskevat yhteisön sisällä liikkuvia työntekijöitä, sovelletaan yhtenäisten, yhteisön oikeuteen perustuvien kriteerien mukaisesti (ks. mm. asia 69/79, Jordens-Vosters, tuomio 10.1.1980, Kok. 1980, s. 75, 11 kohta).

17 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että asetuksen N:o 1408/71 II osastoon sisältyvien säännösten perusteella se, sovelletaanko tiettyä kansallista sosiaaliturvajärjestelmää johonkin konkreettiseen yksittäistapaukseen, määräytyy yhteisön oikeussäännöistä ilmenevien kriteerien mukaisesti. Vaikka nimittäin

jäsenvaltioiden lainsäädännössä voidaan säätää oikeuksien edellytyksistä taikka velvollisuudesta kuulua sosiaaliturvajärjestelmään tai sen tiettyyn osaan, jäsenvaltioilla itsellään ei ole oikeutta ratkaista sitä, missä määrin sovelletaan niiden omaa lainsäädäntöä tai jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä (asia 276/81, Kuijpers, tuomio 23.9.1982, Kok. 1982, s. 3027, 14 kohta).

18 Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että kriteereiden, joiden mukaisesti ratkaistaan, onko rajatyöntekijää pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla osittain tai kokonaan työttömänä, on oltava yhdenmukaisia ja perustuttava yhteisön oikeuteen. Tätä kysymystä ei voida ratkaista kansalliseen oikeuteen perustuvien kriteerien pohjalta.

19 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas, neljäs, viides ja kuudes ennakkoratkaisukysymys

20 Kolmannella, neljännellä ja viidennellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, minkä kriteerien mukaisesti on yhteisön oikeuden mukaan ratkaistava, onko työntekijä osittain tai kokonaan työtön asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

21 Kuudennella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, onko De Laatin tilanteessa olevaa henkilöä pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna osittain työttömänä rajatyönteki-

jänä vai saman asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä.

22 Nämä kysymykset on tarkoituksenmukaista käsitellä yhdessä.

Asianosaisten ja muiden asiaan osallisten huomautukset

23 Tulkittaessa asetuksessa N:o 1408/71 käytettyjä käsitteitä "osittain työtön" ja "kokonaan työtön" LISV:n mukaan voidaan tukeutua tämän alan ylimmän alankomaalaisen tuomioistuimen eli Centrale Raad van Beroepin oikeuskäytäntöön. Tämän oikeuskäytännön mukaan työntekijä on kokonaan työtön, jos työntekijän ja työnantajan välillä ei enää voida katsoa olevan sellaista sidettä, jonka perusteella työskentelyn jatkamista voitaisiin pitää konkreettisesti mahdollisena. Jos sitä vastoin työntekijän ja työnantajan välillä on tällainen side, kyse on osittaisesta tai ajoittaisesta työttömyydestä, ja tällöin työntekijän on käännyttävä toimivaltaisen jäsenvaltion puoleen työttömyyskorvauksen saadakseen.

24 Belgian hallitus katsoo, että asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa mainitut osittaisen ja ajoittaisen työttömyyden käsitteet kattavat lähestulkoon samat tilanteet kuin tätä koskevat Belgian oikeussäännöt.

25 Portugalin hallitus korostaa sitä merkitystä, joka on työsuhteen säilymisellä siinä jäsenvaltiossa, jossa työntekijä työskenteli kokoaikaisesti. Portugalin hallituksen mukaan rajatyöntekijää, joka tietyn työnantajan kanssa tekemänsä kokoaikaisen työsopimuksen päätyttyä alkaa työskennellä osa-aikaisesti saman työnantajan palveluksessa, on pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna osittain työttömänä rajatyöntekijänä.

26 Komissio muistuttaa siitä asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetystä pääperiaatteesta, jonka mukaan henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetusta on tulkittava niin, että vältetään paitsi tilanteet, joissa useamman jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmiä sovelletaan samanaikaisesti, myös tilanteet, joissa ei sovellettaisi minkään jäsenvaltion järjestelmää.

27 Komission mukaan huomioon on myös otettava asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetty lex loci laboris -periaate, jonka mukaan työntekijä kuuluu työskentelyvaltionsa sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen.

28 Asetuksen 71 artiklan osalta, jossa säädetään poikkeuksesta lex loci laboris -periaatteeseen, komissio esittää, että yhteisöjen lainsäätäjä on lähtenyt siitä ajatuksesta, että työttömäksi joutunut rajatyöntekijä voi saada parhaiten apua nimenomaan asuinvaltionsa toimivaltaisesta laitoksesta ja että hän voi helpoiten saada tästä valtiosta ne etuudet, joihin hänellä on oikeus.

29 Jos sitä vastoin siteet työskentelyvaltioon eivät ole täysin katkenneet erityisesti siksi, että asianomainen henkilö työskentelee siellä edelleen, vaikkakin vain osa-aikaisesti, lex loci laboris -periaatteesta tehtyä poikkeusta ei ole komission mukaan enää syytä soveltaa, vaan tälle periaatteelle on jälleen annettava etusija.

30 Komission mukaan rajatyöntekijä on näin ollen osittain työtön, jos hän työskentelee edelleen osa-aikaisesti työskentelyvaltiossaan, ja näin ollen hän on edelleen työskentelyvaltion lainsäädännön alainen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti. Rajatyöntekijä on sitä vastoin kokonaan työtön, jos

hänellä ei ole enää mitään voimassa olevaa työsuhdetta, eikä hän enää kuulu työskentelyvaltion sosiaaliturvan piiriin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

31 Aluksi on syytä muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1408/71 II osaston säännökset, joihin myös tämän asetuksen 13 artikla kuuluu, muodostavat tyhjentävän ja yhtenäisen lainvalintasääntöjen järjestelmän, jonka tarkoituksena on saattaa yhteisön alueella liikkuva työntekijä pelkästään yhden jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaiseksi, jotta voitaisiin välttää useiden kansallisten lainsäädäntöjen soveltaminen työntekijään ja tästä aiheutuvat hankaluudet (ks. mm. asia C-202/97, FTS, tuomio 10.2.2000, Kok. 2000, s. I-883, 20 kohta ja asia C-404/98, Plum, tuomio 9.11.2000, Kok. 2000, s. I-4379, 18 kohta).

32 On myös muistutettava siitä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (ks. asia 39/76, Mouthaan, tuomio 15.12.1976, Kok. 1976, s. 1901, 13 kohta; asia 227/81, Aubin, tuomio 27.5.1982, Kok. 1982, s. 1991, 12 kohta ja asia 1/85, Miethe, tuomio 12.6.1986, Kok. 1986, s. 1837, 16 kohta), jonka mukaan asetuksen 71 artiklan säännöksillä pyritään turvaamaan siirtotyöläiselle työttömyysetuuksien saanti edellytyksin, jotka ovat mahdollisimman suotuisia uuden työpaikan etsimiselle.

33 Tästä syystä on katsottava, että kun asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa on säädetty, että kokonaan työtön rajatyöntekijä, joka täyttää asetuksen 1 artiklan b alakohdassa asetetut edellytykset, saa yksinomaan asuinvaltionsa työttömyysetuuksia, tässä säännöksessä on epäsuorasti otettu lähtö-

kohdaksi se, että tällaisella työntekijällä on tässä valtiossa parhaat edellytykset uuden työpaikan etsinnälle (em. asia Miethe, tuomion 17 kohta).

34 Asetuksen 71 asetuksen perustana olevaa työntekijän suojelun tavoitetta ei sen sijaan saavutettaisi, jos työntekijä, joka pysyy edelleen saman yrityksen palveluksessa muussa kuin asuinvaltiossaan mutta alkaa tehdä osa-aikaista työtä ja on edelleen tarjoutunut tekemään siellä kokoaikaista työtä, joutuisi kääntymään asuinpaikkansa laitoksen puoleen saadakseen apua osa-aikaista työtään täydentävän työn saamiseksi. Sillä, että kokoaikainen työsuhde on muutettu osa-aikaiseksi uudella työsopimuksella, ei ole näiltä osin merkitystä.

35 On erityisesti huomattava, että asuinpaikan laitos ei pysty samassa määrin kuin toimivaltainen jäsenvaltio auttamaan työntekijää löytämään sellaista täydentävää työtä, joka sopisi edellytyksiltään yhteen jo tehdyn osa-aikaisen työn kanssa, eli todennäköisimmin sellaista työtä, jota tehtäisiin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella.

36 Vasta sitten, kun työntekijällä ei enää ole mitään sidettä toimivaltaiseen valtioon ja hän on kokonaan työtön, hänen on käännyttävä asuinpaikkansa laitoksen puoleen saadakseen apua työn etsinnässä.

37 Kolmanteen, neljänteen, viidenteen ja kuudenteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että jos työntekijä pysyy edelleen saman yrityksen palveluksessa muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan mutta alkaa tehdä osa-aikaista työtä ja on edelleen tarjoutunut tekemään kokoaikaista työtä, hän on osittain työtön, ja etuudet antaa tämän valtion toimivaltainen laitos. Jos sitä vastoin työntekijällä ei enää ole mitään sidettä tähän valtioon ja hän on kokonaan työtön, etuudet

antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan. Kansallisen tuomioistuimen asiana on käsiteltävänään olevassa asiassa ratkaista näiden kriteerien pohjalta, mihin työntekijöiden ryhmään kyseessä oleva työntekijä kuuluu.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Belgian ja Portugalin hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Arrondissementsrechtbank te Roermondin 3.12.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Kriteereiden, joiden mukaisesti ratkaistaan, onko rajatyöntekijää pidettävä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkat-**

tuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83, 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla osittain vai kokonaan työttömänä, on oltava yhdenmukaisia ja perustuttava yhteisön oikeuteen. Tätä kysymystä ei voida ratkaista kansalliseen oikeuteen perustuvien kriteerien pohjalta.

2) Jos työntekijä pysyy edelleen saman yrityksen palveluksessa muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan mutta alkaa tehdä osa-aikaista työtä ja on edelleen tarjoutunut tekemään kokoaikaista työtä, hän on osittain työtön, ja etuudet antaa tämän valtion toimivaltainen laitos. Jos sitä vastoin työntekijällä ei enää ole mitään sidettä tähän valtioon ja hän on kokonaan työtön, etuudet antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan. Kansallisen tuomioistuimen asiana on käsiteltävänään olevassa asiassa ratkaista näiden kriteerien pohjalta, mihin työntekijöiden ryhmään kyseessä oleva työntekijä kuuluu.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä maaliskuuta 2001.

R. Grass A. La Pergola

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja